

УДК 636.22/.28.064

**ОЦІНКА РОСТУ РЕМОНТНИХ ТЕЛИЦЬ ЗА
УДОСКОНАЛЕННЯМ МЕТОДИКИ Б. В. КРИШТОФОРОВОЇ**

Гусятинська О. О., кандидат с.-г. наук, асистент

Одеський державний аграрний університет

Проведена оцінка росту ремонтних телиць за удосконаленням методики розподілу телят на підгрупи за морфофункціональним статусом в неонатальний період. Встановлено, що застосування розподілу телят за удосконаленою методикою зниження їх бальної оцінки, дозволяє забезпечити господарство більшою кількістю ремонтних телиць (46,7 % від загальної їх кількості).

Ключові слова: телята, ремонтні телиці, ріст, методика, морфофункціональний статус.

Відбір телят в неонатальний період та вирощування телиць для ремонту молочних стад організують таким чином, щоб виконувати головне завдання господарства – організація відтворення стада для рівномірного виробництва товарного молока високої якості при мінімальних витратах кормів, затратах праці і часу. Для цього, в першу чергу необхідно забезпечити господарство достатньою кількістю ремонтних телиць [1, 2, 4, 6]. Тому відбір телиць для ремонту стада за морфофункціональним статусом потрібно починати вже при народженні [3].

Проведенні дослідження за методикою Б. В. Криштофорової [3] показали, що за застосування підвищеної оцінки телят в балах, ми не зможемо задовольнити потребу господарства в достатній кількості ремонтних телиць[5].

У зв'язку з цим, метою нашої роботи було удосконалення оцінки телят за морфофункціональним статусом в неонатальний період за допомогою

зміни розподілу телят на групи за рахунок зниження їх бальної оцінки та подальшого контролю росту.

Матеріал і методи досліджень. Експериментальні дослідження проводили впродовж 2007–2010 рр. на поголів'ї телиць української червоної молочної породи (УЧМ) у кількості 30 голів в умовах КСП ім. А. В. Трофімова Одеської області Овідіопольського району.

Телята були оцінені при народженні та розподілені на такі групи (першу і другу контрольну (за методикою Криштофорової) та першу і другу дослідну (за удосконаленою методикою)). До 1-ї контрольної групи були віднесені телята, що отримали 90-100 балів, а до дослідної - 86-100 балів. До 2-ї групи – 67-89 і 67-85 балів відповідно. Ріст теличок оцінювали за такими показниками: жива маса, її прирости та вік досягнення господарської зрілості.

Результати досліджень. При удосконаленні методики Б.В. Криштофорової розподіл телят на групи був змінений на чотири бали (табл.1).

Таблиця 1

Розподіл неонатальних телят за морфофункціональним статусом

Група теличок	Результати оцінки			
	За методикою Криштофорової		За удосконаленою методикою	
	голів	% від загальної чисельності	голів	% від загальної чисельності
I	7	23,3	14	46,7
II	23	76,7	16	53,3

З даних наведених в таблиці 1 видно, що до 1-ї контрольної групи (90-100 балів) були віднесені лише 7 голів або 23,3 % телиць, а саме цих тварин рекомендують використовувати в подальшому для ремонту стада. Тобто, за

методикою Б.В. Криштофорової ми не зможемо задовольнити потребу господарства у ремонтних телицях. Тоді як, за удосконаленою методикою, теличок 1-ї дослідної групи (86-100 балів) налічувалося 14 голів або 46,7 %, що повністю задовольнить потребу господарства у них.

Для того, щоб підтвердити несуттєвість відмінностей оцінки в чотири бали та довести доцільність такого розподілу телиць для забезпечення ремонту стада, ми дослідили показники росту теличок 1-ї контрольної та 1-ї дослідної груп на прикладі їх живої маси та її приростів від народження до 18-місячного віку.

Динаміка живої маси теличок залежно від морфофункціонального статусу в неонатальний період наведена в таблиці 2.

Таблиця 2

Динаміка живої маси телиць, кг ($X \pm S_x$)

Вік, міс.	Група	
	1-контрольна (n=7)	1-дослідна (n=14)
При народженні	28,86±0,14	28,71±0,13
3	92,29±1,95	92,86±1,25
6	158,71±2,31	157,79±1,50
9	217,0±1,73	214,64±1,28
12	265,57±2,27	261,93±1,99
18	358,43±2,68	354,0±2,32

Аналізуючи дані таблиці 2, встановлено, що різниця за живою масою 1-контрольної і 1-дослідної групи теличок на протязі вирощування коливалася від 0,5 до 1,4 %, а в 3-місячному віці була на користь 1-дослідної групи на 0,6 %. При цьому різниця була не вірогідною.

Абсолютний і середньодобовий прирости телиць досліджували починаючи від народження до 18-місячного віку (табл. 3).

Таблиця 3

**Абсолютний та середньодобовий прирости живої маси телиць
($\bar{X} \pm S_x$)**

Вікові періоди, міс.	Абсолютний приріст, кг		Середньодобовий приріст, г	
	Група			
	1-контрольна	1-дослідна	1-контрольна	1-дослідна
0-3	63,43±1,92	63,64±1,40	695±21,49	697±15,29
3-6	66,42±0,69	65,29±0,68	728±7,63	716±7,38
6-9	58,29±1,41	57,29±0,97	639±15,32	628±10,55
9-12	48,57±0,95	48,07±0,71	532±10,57	527±7,79
12-18	92,86±0,55	92,50±0,39	509±3,02	507±2,14
0-18	329,57±2,71	326,79±1,88	602±5,01	597±3,39

Аналізуючи дані таблиці 3, встановлено, що прирости живої маси телиць

1-ї контрольної і 1-ї дослідної груп майже не відрізнялися. Якщо характеризувати середньодобові прирости телиць, можна відмітити, що різниця за цим показником у період від народження до 3-місячного віку становила 2 г або 0,3 % на користь 1-ї дослідної групи, у наступні вікові періоди вона хоч і була на користь 1-ї контрольної групи, але була незначна і коливалася від 0,4 до 1,7 %, а за весь період вирощування (від народження до 18-місячного віку) вона становила 5 г або 0,8 %.

Головною нашою метою було забезпечити господарство необхідною кількістю ремонтних телиць. Тому, ми дослідили вік досягнення господарської зрілості телицями (табл. 4).

Таблиця 4

Досягнення господарської зрілості телицями

Вік, місяців	Група			
	1-контрольна		1-дослідна	
	голів	% від загальної кількості	голів	% від загальної кількості
15	1	14,3	1	7,1

16	5	71,4	11	78,6
17	1	14,3	2	14,3
Разом	7	100	14	100

Таким чином, основна кількість телиць обох груп досягла господарської зрілості у 16-місячному віці. Так, у 1-й контрольній групі їх налічувалося 5 голів або 71,4 %, а у 1-й дослідній – 11 голів або 78,6 %, тобто різниця становила 7,2 %. У 17-місячному віці всі телиці обох груп досягли парувального віку. Виходячи з цього можна стверджувати, що використовуючи запропоновану нами методику, ми забезпечимо господарство ремонтними телицями у повній мірі за рахунок збільшення їх кількості у 2 рази. Так, як ремонтних телиць парувального віку буде не 7 голів або 23,3 % (контрольна група), а 14 голів або 46,7 % (дослідна група) від загальної кількості всіх вирощених телиць.

Висновки

Застосування розподілу телят при народженні за удосконаленою методикою зниження їх бальної оцінки, дозволяє забезпечити господарство більшою кількістю ремонтних телиць (46,7 % від загальної їх кількості).

Література

- Дремов Н. Повышая продуктивность дойного стада / Н. Дремов // Степные прсторы. – 1973. – №11. – С.12 – 14.
- Костенко В. І. Скотарство і технологія виробництва молока та яловичини / В. І. Костенко, Й. З. Сірацький, М. І. Шевченко, Ю. Д. Рубан, Є. І. Адмін. – К.: Урожай, 1995. – 471с.
- Криштофорова Б. В. Неонатология телят / Б. В. Криштофорова. – Симферополь: Таврия, 1999. – 196 с.
- Розведення сільськогосподарських тварин з основами спеціальної зоотехнії / [Т. В.Засуха, М. В.Зубець, Й. З. Сірацький та ін.]. – К.: Аграрна наука, 1999. – 512 с.

- Сичова О. О. Обґрунтування технологічних прийомів вирощування молодняку української червоної молочної породи: дис.. кандидата с.-г. наук: 06.02.04 / О. О Сичова. – Одеса, 2012. – 165с.

- Чохатариди Г. Н. Связь интенсивности роста с продуктивностью у молочного скота / Г. Н. Чохатариди // Зоотехния. – 2003. – №7. – С. 5 – 6.

Оценка роста ремонтных телок при усовершенствовании методики Б.В. Криштофоровой.

Гусятинская О.О., Одесский государственный аграрный университет

Проведена оценка роста ремонтных телок при усовершенствовании методики распределения телят на подгруппы по морфофункциональному статусу в неонатальный период. Установлено, что применение распределения телят по усовершенствованной методики снижения их бальной оценки позволяет обеспечить хозяйство большим количеством ремонтных телок (46,7 % от их общего количества).

Ключевые слова: телята, ремонтные телки, рост, методика, морфофункциональный статус.

Estimation of the growth of repair heifers at improvement of methods B.V. Kreeshtoforova.

Gusyatynska L., Odessa state agrarian University

The estimation of the growth of repair heifers at improvement of methods of their subgroups on morphological status in the neonatal period. It is found that the distribution of calves on an advanced technique allows to provide the economy with a sufficient number of repair heifers (46,7 % of the total number).

Keywords: repair heifers, growth, methodology, morphofunctional status.